

Het geraniumblauwtje

Tekst en foto's:
Derek Gibson

Een korte vakantie in Zuid-Frankrijk in september 1999 was voor mij de gelegenheid om kennis te maken met de nieuwste immigrant in ons Europese vlinderbestand. Het van oorsprong Zuid-Afrikaanse geraniumblauwtje (*Cacyreus marshalli*) is tegenwoordig wijd verspreid in Zuid-Europa. Door de vondst van voldoende eitjes en rupsen, was kweek dé gelegenheid om verdere kennis over deze interessante vlinder te vergaren.

In 'De Nieuwe Vlindergids' van dr. Tom Tolman, staat de eerste melding van het geraniumblauwtje in Europa. Vermoedelijk getransporteerd met de Pelargonium-cultivars vanuit Zuid-Afrika, werd de eerste vlinder gezien in 1990 op Mallorca (Balearen). De overstap naar het vaste land van Spanje was snel gemaakt. Van daaruit heeft de soort zich in de vroege jaren negentig naar andere delen van Zuid-Europa uitgebreid. In 1991 is het geraniumblauwtje in Brussel gesignaleerd en, zoals reeds in Vlinders (1) 2000 te zien was, is er kort geleden zelfs een 'per ongeluk' gefotografeerd in Zeeland.

Voor onze vakantie hadden mijn vrouw en ik een huis gehuurd in de Provence. De dag na aankomst ging ik de uitgestrekte tuin onderzoeken en ontdekte aan een hang-geranium niet minder dan zes rupsen van het geraniumblauwtje. Ik besloot deze rupsen verder door te kweken om meer kennis van de levenscyclus van deze vreemdeling te krijgen. Bij verder onderzoek in grote delen van de Provence, Alpes Maritimes en Alpes de Haute Provence, waren eitjes, rupsen en imago's van deze kleine vlinder vrijwel overal aanwezig waar Pelargonium groeide.

De eitjes van het geraniumblauwtje zijn typisch voor de familie van de Lycaenidae: wit van kleur, zeer klein en plat en aan de bovenkant voorzien van een fijne korrelige struc-



De 'staartjes' van het geraniumblauwtje zijn bijzonder kwetsbaar.



De rups van het geraniumblauwtje is ongeveer dertien millimeter lang.

tuur. Mijn ervaring was, dat ei-afzet voornamelijk plaatsvond op de bloemknop of het bloemschutblad. Wanneer de rupsen een bloemknop verorberen, blijft alleen de buitenkant van de knop intact. De binnenkant wordt totaal leeggegeten. Als de rups klein is, kan hij helemaal uit het zicht kruipen, zodat bij het kweken enige voorzichtigheid bij het verversen van het voedsel aan te bevelen is. Kenmerkend is de overvloedige aanwezigheid van dieprode uitwerpselen van de gegeten bloemknoppen. Deze kunnen een goed hulpmiddel zijn bij het zoeken naar rupsen in de vrije natuur.

De pop van het geraniumblauwtje is ongeveer tien millimeter lang en wijkt in kleur weinig af van de rups, zelfs de lange haren blijven gehandhaafd. Voor de verpopping zoekt de rups een donkere plek op. In het onderzoek was dit vaak een dor blad onderaan de geranium. Soms worden stelen of bladstelen gebruikt om de gedaantewisseling te laten plaatsvinden. Vlak voor het uitkomen van de vlinder - ruim een maand na de verpopping - verandert de pop drastisch van kleur. De vleugelscheden worden diepzwart, maar meestal krijgt de hele pop deze kleur. Mijn eerste indruk bij het zien van dit fenomeen was dat er iets fout was gegaan bij de kweek, maar gelukkig bleek dit een heel normaal verschijnsel.

Het is nu afwachten of deze 'gast' zich in onze omgeving kan handhaven. Onze gewoonte om de Pelargonium in huis en tuin bij het invallen van de eerste vorst op te ruimen, zal zijn verspreiding niet vergemakkelijken. Of het geraniumblauwtje onze winters kan overleven, in welk stadium dit kan gebeuren en of hij geschikte wilde planten kan vinden om zich voort te planten, zal verder onderzoek moeten uitwijzen.

Literatuur

Tolman, T. en R. Lewinton (1999). De Nieuwe vlindergids. Tirion, Baarn.